

barnen redan i dessa skolor kunna få inhemta nu föreskrifna minimikunskaper, och den dyrare folkskolan, sådan den ännu på många ställen är ordnad, i sjelfva verket är öfverflödig, hvilket nu är hög tid förekomma, får jag vördsamt föreslå:

att Riksdagen i underdånighet anhåller, att Kongl. Maj:t låter genom sakkunniga praktiska män utarbета en ny folkskolelag med *skärpta minimifordringar* för den allmänna medborgerliga bildningen, i stället för nuvarande folkskolestadga, och förelägga en kommande Riksdag till pröfning; samt

att Riksdagen ställer till Kongl. Maj:ts disposition *3,000 kronor* i och för utarbetande af en sådan ny folkskolelag.

Stockholm den 27 Januari 1878.

C. E. Hjelm.

N:o 114.

Af Herr **C. E. Hjelm**: *Om förändrad lydelse af § 11 i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet.*

Nu gällande princip för den kommunala rösträttens utöfvande på landet kan icke erkännas såsom riktig af andra än dem, hvilka vägra allt erkännande åt individen. Följden utaf principens tillämpning för denna rösträtts obegränsade utöfning har ock blifvit en allmän, en genomgående missbelåtenhet hos nationens stora flertal, och ett beaktansvärdt undrande, huru det är möjligt att statsmakterna icke i enig samverkån genom regeringens försorg ändrat en så orimlig lagbestämmelse som den hvilken finnes i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet, § 11, och som icke heller vid

val, som enligt 22 § af samma Kongl. förordning kan tillämpas på sådant sätt, att "slutna sedlar" kunna begagnas i den bemärkelse som dermed afses.

Förra årets Lag-Utskott erkänner också, att *obillighet* förefinnes i den obegränsade kommunala rösträttens utöfvande, då det säges: "Obilligheten deraf, att en person, som innehar mera än halfva fyrktalet inom en kommun, kan ensam bestämman om kommunens utgifter, ehuru han ej ensam bestrider desamma, synes Utskottet ligga i öppen dag; och man kan ej rätteligen säga, att i dessa kommuner förefinnes någon sådan sjelfstyrelse, som förordningen afses, ty i sjelfva verket är det icke kommunen, som styr sig sjelf, utan det är en enda person", och der det icke är en enda person, kan lätt hända, och det händer ofta i verkligheten, att några få industriidkare uppträda såsom diktatorer för hela samhällen både vid skatters bestämmande och förtroendemäns utseende, sålunda äfven för utseende af revisorer för granskande af räkenskaper öfver de skatter, som uteslutande utgå af i mantal satt jord. Samma Utskott säger på ett annat ställe: "förhållanden förefinnas af den beskaffenhet, att grundsatsen om utöfvande af rösträtt i förhållande till beskattningen ej kan allestädes med följdriktighet tillämpas, utan att leda till uppenbar obillighet".

Frågan om ändring af berörda förordnings 11 § har vid hvarje allt från förordningens utfärdande afhållen riksdag varit framhållen från skilda delar af landet och af olika samhällselement, utan att det orimliga blifvit rättadt, det allmänt skadliga, som finnes uti den samma, blifvit undanröjdt. Orsaken hvarföre gång efter gång obevekliga förnyade afslag om förändring äfven för landet af den kommunala rösträtten egt rum, ehuru förändringen länge sedan och flerfaldiga gånger är bevisad vara af skriande behof påkallad, har sin orsak deruti, att med den kommunala institutionen sammanknöts en politisk angelägenhet, genom att landstingen blefvo valnämnder för tillsättande af ledamöter i Första Kammaren, hvilken omständighet lagt så stora hinder i vägen för vinnande af det berättigade, som finnes i ropet på begränsning i den kommunala rösträttens utöfvande. Men att man icke lyckas på denna väg från denna Första Kammare utestänga element, som icke uteslutande representera förmögenhetskonservatismen, har erfarenheten ådagalagt, och motståndet mot röstförändringen i fråga torde snarare skärpt valagitationerna just för vinnande af denna förändring.

Att här än vidare anföra skäl, som oafvisligt tala för reform i förevarande fall, vore endast att vidare upprepa det i sak förr sagda och bevisade, hvarföre jag inskränker mig att föreslå,

det Riksdagen för sin del beslutar, att § 11 i Kongl. förordningen om kommunalstyrelse på landet må erhålla följande lydelse:

Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar åsatta fyrktal. Dock må ej någon utöfva rösträtt för större antal röster, än som svarar mot en tjugonedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden; dock icke i något fall högre än med det fyrktal, som svarar mot bevillning enligt 11 artikeln för 4,000 kronors inkomst eller fastighet af 80,000 kronors taxerad värde.

Stockholm den 27 Januari 1878.

C. E. Hjelm.

N:o 115.

Af Herr **Sven Andersson**: *Om ändring af 11 kap. 1 § Rätttegångsbalken m. fl. dit hörande lagstadganden.*

Vid sista riksdagen väckte jag i denna Kammare motion (N:o 100), som åsyftade att de, som å domarens vägnar utfärda stämningar, skulle 14 dagar före ting eller sammanträde till honom insända stämningslistorna, hvarefter domaren skulle bestämma dagarne för målens handläggning och derom underrätta dem, som utfärdat stämningarne, så tidigt, att parterne hos dem kunde två dagar före tinget erhålla upplysning om tiden för sin inställelse vid rätten.

Jag grundade detta lagförslag på följande skäl: Den för stadgandet i 82 § af Kongl. resolutionen den 17 September 1723 åberopade grund, nemligen de rättssökandes skyldighet att bevista tingspredikan, saknade nu mera full tillämplighet, enär tingspredikan nu endast hålles vid vårtingets början hvarje år, men ej vid de derefter under årets lopp pågående ting eller tingssammanträden. Större delen af de rättsökande har lång väg, ja ofta flera mil att resa till tingsstället; och, i synnerhet då dessa resor in-